

**Насоки относно третирането на
експозициите към пазарния риск и към
риска от контрагента в стандартната
формула**

Въведение

- 1.1. Съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1094/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейския надзорен орган (наричан по-долу „Регламент за ЕИОРА“)¹, ЕИОРА издава настоящите насоки относно третирането на експозицията към пазарния риск и риска от контрагента в стандартната формула.
- 1.2. Насоките са свързани с членове 104 и 105 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (наричана по-долу „Платежоспособност II“)² и с членове 164–202 от Мерките за прилагане³.
- 1.3. Адресат на насоките са надзорните органи съгласно Платежоспособност II.
- 1.4. Настоящите насоки имат за цел да улеснят сближаването на практиките в държавите членки и да подпомогнат предприятията при прилагането на модулите на пазарния риск и на риска от неизпълнение от страна на контрагента от стандартната формула.
- 1.5. За целите на настоящите насоки е формулирана следната дефиниция:
 - „къса капиталова позиция“ означава къса позиция, свързана със собствен капитал в резултат на къса продажба по смисъла на параграф 1, буква б) от член 2 от Регламент (ЕС) № 236/2012.
- 1.6. Ако не са определени в настоящите насоки, термините имат значението, дефинирано в правните актове, цитирани във въведението.
- 1.7. Насоките влизат в сила от 1 април 2015 г.

Насока 1 –Плащания на служителите

- 1.8. Когато задълженията за плащания на служителите са признати в съответствие с Глава II от Мерките за прилагане, предприятията следва да ги вземат предвид при изчисляването на капиталовите изисквания за модулите на риска от неизпълнение от страна на контрагента и на пазарния риск. За целта предприятията следва да вземат предвид естеството на плащанията и ако е необходимо, естеството на всички договорни споразумения с институция за професионално пенсионно осигуряване, както е определено от Директива 2003/41/ЕО, или с друго застрахователно или презастрахователно предприятие за осигуряването на тези плащания.
- 1.9. Ако управлението на активи, представляващи задължения за плащания на служители, е възложено на трета страна, предприятията, действащи като платец, следва да ги вземат предвид при изчисляването на капиталовото

¹ ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 48–83

² ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1-155

³ ОВ L 12, 17.01.2015 г., стр. 1-797

изискване за осигурените модули на пазарен риск и риск от неизпълнение от страна на контрагента, при условие че отговарят за всяка загуба в стойността на тези активи.

Насока 2 – Влияние на кол опциите върху срока

1.10. Когато определят срока на облигациите и кредитите с кол опции, предприятията следва да отчетат, че тяхното изплащане не може да бъде поискано от заемополучателя, в случай че неговата кредитоспособност се влоши, кредитните спредове се разширят или лихвените проценти се увеличат.

Насока 3 – Среден срок на базирания на срока подмодул на акции

1.11. Предприятията следва да тълкуват средния срок, посочен в член 304, параграф 1, буква б), подточка iii) от Платежоспособност II като срока на обобщените парични потоци на задълженията.

Насока 4 – Подмодул на лихвения риск

1.12. Предприятията следва да включат всички чувствителни към лихвата активи и пасиви при изчисляването на капиталовото изискване за подмодул на лихвения риск.

1.13. Техническият резерв следва да бъде преизчислен съгласно сценариите чрез използване на срочната структура на безрисковия лихвен процент след шока, която се определя чрез подлагане на стрес на основната срочна структура на безрисковия лихвен процент и добавяне на изравнителна корекция, корекция за волатилност или преходна мярка върху безрисковия процент съгласно член 308, буква в) от директивата „Платежоспособност II“, ако е приложимо.

1.14. Стойността на активите следва да бъде преизчислена съгласно сценариите чрез подлагане на стрес тест единствено на основната срочна структура на безрисковия лихвен процент, като всички спредове върху основната срочна структура на безрисковия лихвен процент следва да останат непроменени. Това може да включва използването на оценка по модел за определяне на стойността на активите, подложени на стрес тестове.

1.15. Застрахователните и презастрахователните предприятия следва да гарантират, че стойностите на активите преди стрес тестовете, получени чрез използването на оценка по модел, са в съответствие с котираните пазарни цени на съответните активи на активните пазари.

Насока 5 – Инвестиции с характеристики на капиталов и дългов инструмент

1.16. Ако активите показват характеристики на дългов и капиталов инструмент, предприятията следва да вземат предвид и двата белега при определяне кои подмодули на риска в стандартната формула следва да се прилагат.

- 1.17. При определяне кои рисковите подмодули в стандартната формула са приложими предприятията следва да вземат предвид икономическото съдържание на актива.
- 1.18. Ако активът може да бъде отчетен като съставен от дискретни компоненти, ако е уместно, предприятията следва да приложат съответните стрес тестове за всеки от тези компоненти поотделно.
- 1.19. Ако не е възможно активът да се отчете като съставен от отделни компоненти, предприятията следва да основават преценката си кои от рисковите подмодули в стандартната формула са приложими на това дали дълговите или капиталовите характеристики преобладават в икономически смисъл.

Насока 6 – Къси капиталови позиции

- 1.20. Когато предприятията държат къси капиталови позиции, те следва да бъдат използвани единствено за компенсиране на дълги капиталови позиции при изчисляването на капиталовото изискване за риска, свързан с акции, ако са изпълнени изискванията, посочени в членове 208—215 от Мерките за прилагане.
- 1.21. Предприятията следва да пренебрегнат всяка друга къса капиталова позиция (остатъчни къси капиталови позиции) при изчисляването на капиталовото изискване за риска, свързан с акции.
- 1.22. Не трябва да се счита, че остатъчните къси капиталови позиции увеличават стойността си при прилагането на стрес тестове към акциите.

Насока 7 – Подмодул за концентрацията на пазарния риск

- 1.23. Без да се засяга член 187, параграф 3, втора част от Мерките за прилагане, предприятията не трябва да определят рисков фактор 0% за инвестиции в дружества, които са притежавани от дружества, включени в списъка, посочен в член 187, параграф 3 от Мерките за прилагане.

Насока 8 – Сделки за даване на ценни книжа назаем и подобни споразумения

- 1.24. При определяне на капиталовите изисквания за даване на ценни книжа назаем или сделки по заемане и обратно изкупуване или обратни репо споразумения, включително суапи за ликвидност, предприятията трябва да следват признаването на разменените позиции в счетоводния баланс съгласно Платежоспособност II. Те следва също да вземат предвид договорните условия и рисковете, произтичащи от сделката или от споразумението.
- 1.25. Ако отдаденият актив остава в баланса и полученият актив не е признат, предприятията следва:
 - а) да прилагат съответните подмодули на пазарния риск към отдадения актив;

- б) да включат отдадения актив при изчисляване на капиталовото изискване за риска от неизпълнение от страна на контрагента върху експозиции от тип 1, като отчитат намаляването на риска, което полученият актив осигурява, ако е признат като обезпечение в съответствие с изискванията, посочени в член 214 от Мерките за прилагане.

1.26. Ако полученият актив е признат и отдаденият актив не остава в баланса, предприятията следва:

- а) да прилагат съответните подмодули на пазарен риск към получения актив;
- б) да отчитат отдадения актив при изчисляването на капиталовото изискване за риска от неизпълнение на контрагента върху експозиции от тип 1 на базата на балансовата стойност на отдадения актив по времето на размяната, ако договорните условия и законовите разпоредби при несъстоятелност на заемополучателя пораждат риск отдаденият актив да не бъде върнат, въпреки че полученият актив е върнат обратно.

1.27. Ако отдаденият актив и полученият актив са признати в баланса съгласно Платежоспособност II, предприятията следва:

- а) да прилагат съответните подмодули на пазарния риск към отдаден актив или зает актив;
- б) да включат отдадения актив при изчисляване на капиталовото изискване за риска от неизпълнение от страна на контрагента върху експозиции от тип 1, като отчитат намаляването на риска, което полученият актив осигурява, ако е признат като обезпечение в съответствие с изискванията, посочени в член 214 от Мерките за прилагане;
- в) да разгледат пасивите в своя баланс, които са резултат от кредитното споразумение при изчисляването на капиталовото изискване за подмодула на лихвения риск.

Насока 9 – Задължения, които могат да породят задължения за плащане

1.28. Както е предвидено в член 189, параграф 2, буква д) от Мерките за прилагане, капиталовото изискване за експозиции от тип 1 в модула на риска от неизпълнение от страна на контрагента следва да се прилага за правно обвързващи задължения, които дадено предприятие е поело или с които се е ангажирало.

1.29. Когато в споразумението за задължение не е изрично посочена номинална стойност, предприятията следва да определят съответната загуба при неизпълнение, както е посочено в член 192, параграф 5 от Мерките за прилагане на базата на пресметнатата номинална сума.

1.30. Изчислената номинална сума е максималната сума, която се очаква да бъде платена в случай на кредитно събитие на контрагента.

Правила за спазване и отчетност

- 1.31. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламента за ЕИОРА. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламента за ЕИОРА националните компетентни органи полагат всички усилия за спазване на насоките и препоръките.
- 1.32. Компетентните органи, които спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, следва да ги включат по подходящ начин в своята регулаторна или надзорна рамка.
- 1.33. Компетентните органи потвърждават пред ЕИОРА дали спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, като посочат причините за неспазването им в срок до два месеца след издаване на преводните версии.
- 1.34. При липсата на отговор в този срок се счита, че компетентните органи не спазват изискването за докладване и това се докладва.

Заключителна разпоредба относно преразглеждането

- 1.35. Настоящите насоки подлежат на преразглеждане от ЕИОРА.